

Příloha č. 2

Obecná hlediska dobré výuky na úrovni třídy určený pro inspekční činnost

I. SHRnutí KLÍČOVÝCH HLEDISEK TÝKAJÍCÍCH SE UČITELOVY PRÁCE

(Tyto charakteristiky vyvodí inspektor z rozhovoru s učitelem o žácích a o řešení výzev ve výuce, dále z učitelových příprav k výuce. Zárukou adekvátnosti hodnocení je kvalifikovaný úsudek inspektora.)

1. Učitelovo přesvědčení a sebedůvěra	ANO	NE	POZNÁMKA
Učitel je přesvědčený, že každý jeho žák může zvládat úkoly spojené se čtením.			
Učitel je přesvědčený, že je schopen rozvíjet čtenářskou gramotnost u každého ze svých žáků bez ohledu na mimoškolní okolnosti žákova života. Považuje za svůj úkol pomoci každému ze svých žáků.			
Učitel dbá na to, aby každá vyučovací hodina přinesla v oblasti čtenářské gramotnosti něco hodnotného každému z jeho žáků.			

(Tuto charakteristiku vyvodí inspektor z rozhovoru s učitelem.)

2. Učitel čtení a čtenářské gramotnosti je sám čtenář. Hojně čte rozmanité texty.	ANO	NE	POZNÁMKA
---	-----	----	----------

(Tyto charakteristiky vyvodí inspektor ze společné analýzy příprav a reflexe výuky při rozhovoru s učitelem. Zárukou adekvátnosti hodnocení je kvalifikovaný úsudek inspektora.)

3. Učitel postupuje k cílům učení vlastní cestou. Zná klíčové principy rozvoje čtenářské gramotnosti a využívá je ve výuce.	ANO	NE	POZNÁMKA
Rozumí současnému pojetí čtenářské gramotnosti, zná vzdělávací cíle v čtenářské gramotnosti a umí s nimi pracovat.			
Na cestě k cílům nabízí žákovi úkoly (výzvy) na hranici mezi jeho zónou nejbližšího vývoje a zónou frustrace. Přitom žáka maximálně povzbuzuje a dává najevo absolutní důvěru v žákův úspěch i osobní radost z žákova úspěchu.			

Zařazuje hojně žákovi sebereflexi, sebehodnocení a metakognitivní činnosti.			
Poskytuje žákům dostatek času na čtení a přemýšlení nad texty.			
Zařazuje aktivity před čtením – při čtení – po čtení.			
Pracuje s rozmanitými zdroji a typy textů.			
Nechává žáky často texty volit.			
Spojuje čtení se psaním a mluvením.			
Ovládá postupy přímé výuky včetně hlasitého přemýšlení, modelování a průběžné popisné zpětné vazby, konzultace učitel – žák při výuce.			
Umí vyhledávat texty a určit didaktický potenciál textu.			
Využívá hodnocení ve formativní funkci. Pracuje s důkazy o učení a učí tomu i žáky formou sebereflexe a sebehodnocení opřené o konkrétní důkazy.			
Rozpoznává kvalitu žákova jedinečného výkonu v úkolech, které nelze hodnotit podle šablony.			

(Tyto charakteristiky vyvodí inspektor z rozhovoru s učiteli a s vedením školy.)

4. Učitel čtení se stále učí, spolupracuje přitom s kolegy.	ANO	NE	POZNÁMKA
Učitel zkouší nové postupy, které by mohly zlepšit učení žáka. Přijímá riziko z toho plynoucí. Sleduje dopad své inovované výuky.			
Nabízí kolegům svoje zkušenosti, hledají společně nové cesty.			
Otevírá své hodiny druhým, umí požádat o zpětnou vazbu ke konkrétní části hodiny a přijmout ji.			
Chodí ke kolegům do výuky a umí poskytnout popisnou nezraňující zpětnou vazbu.			
Společně s kolegy plánuje výuku, po odučení ji společně reflektují a analyzují výkony žáků.			

5. Učitel ovládá hodnocení ve formativní funkci.	ANO	NE	POZNÁMKA
Pracuje s cíli učení (konkretizuje cíle, formuluje je jazykem žáků, nechává žáky cílům porozumět, postupně vede žáky k vlastní formulaci cílů).			
Při plánování určuje, co bude sloužit jako důkazy o tom,			

že učení žáků probíhá a že proběhlo.			
Prostředky učení (postupy, metody, činnosti...) plánuje tak, aby přímo vedly k cílům .			
V průběhu výuky neustále monitoruje a vyhodnocuje, jak se každému z žáků daří, a rozhoduje se o dalším postupu. Analyzuje a diagnostikuje výkony žáků.			
Učitel nechává žáky provádět sebehodnocení . Využívá ho jako významný zdroj informací o tom, jak se žák učí, jak učení prožívá a jak rozumí tomu, čím se zabývá.			
Podle svých zjištění plánuje další postup výuky (upřesňuje cíle a postupy výuky).			

6. Učitel přímo vyučuje čtenářské strategie / dovednosti (nejen zadává). Využívá postup, kterému říkáme „předávání odpovědnosti za učení žákovi“.	ANO	NE	POZNÁMKA
Učitel vysvětlí žákům, jakou strategii či dovednost se společně budou učit.			
Modeluje = ukazuje žákům, jak učitel sám coby zkušený čtenář přemýšlí, když danou strategii používá. Jako by otevřel svou mysl žákům přímo (tzv. „hlasité přemýšlení“).			
Nechává žáky, aby si vyzkoušeli sami nebo ve dvojici modelovanou dovednost. Vyvolává poté jen ty žáky, kteří chtějí ukázat ostatním, jak na to šli. Učitel poskytuje popisnou zpětnou vazbu.			
Učitel zadává podle čtenářské vyspělosti žáků a dalších podmínek práci do malých skupin, v nichž si žáci strategii zkoušejí. Učitel podle pokroku žáků podporuje modelováním, zpětnou vazbou nebo jiným druhem pomoci (scaffolding*) ty žáky, kteří jeho pomoc potřebují.			
Učitel nechává žáky pracovat samostatně ve skupinách. Žáci si zpětnou vazbu poskytují i navzájem podle učitelova vzoru, provádějí sebehodnocení.			
Když žáci zvládli danou strategii, učitel je nechá pracovat s novým, obtížnějším materiálem.			

* Scaffolding (čili lešení) je postup, při kterém učitel poskytuje žákovi jemnou oporu k dosažení cíle tak, aby se žákovi podařilo zvládnout nejbližší krůček v jeho učení. Nejčastěji se to děje formou otázek, které nenapovídají, ale provázejí žáka jeho vlastním přemýšlením. „Lešení“ může mít také formu dobře promyšlených zadání a sledu zadání.